Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Cena 50 Zł.

Szachy

Organ oficjalny
Polskiego Zw. Szachowego

Wydawca: w imieniu P. Z. Sz.
TADEUSZ CZARNECKI
Komitet Redakcyjny: T. CZARNECKI,
S. GAWLIKOWSKI, M. WRÓBEL

Adres Redakcji: Warszawa, Walecznych 40 m. 3
Konto PKO: I – 4636
Warunki prenumeraty: Rocznie zł 500, półrocznie zł 270.

Nr 2 LUTY 1947

Komunikat Nr. 1
Polskiego Zw. Szachowego.

Z dniem 1 lipca r. b. zostają wprowadzone legitymacje członkowskie Polskiego Związku Szachowego.

Legitymacje (imienne) otrzymają szachiści, zgłoszeni przez Okręgi stosownie do zarządzenia P. Z. Sz. z dnia 11 października 1946 r., pod warunkiem opłacenia składek na rzecz P. Z. Sz.

Od dnia 1 lipca prawo udziału we wszelkich imprezach, urządzanych przez P. Z. Sz. i Związki Okręgowe będzie przysługiwało tylko posiadaczom tych legitymacyj. Wyniki turniejów, w których będą brali udział szachiści nie zarejestrowani, nie będą przez P. Z. Sz. uznawane. Zarządy Okręgów będą odpowiedzialne za przestrzeganie tego zarządzenia.

* * *

Zarządzenie powyższe stanowi pierwszy krok ku zasadniczemu uporządkowaniu podstaw organizacyjnych Polskiego Zw. Szachowego.

W myśl statutu. żaden szachista nie może być zwyczajnym, bezpośrednim członkiem Związku. Jest nim tylko pośrednio, poprzez Związki Okręgowe, bądź też — jeśli idzie o organizacje korporacyjne, jak wojsko czy szkoły — poprzez centralne organizacje korporacyj. Polski Związek Szachowy będzie bezwzględnie wymagał, aby wszystkie organizacje terenowe zostały zarejestrowane w Związkach Okręgowych, aby podały listy swych czynnych członków i opłaciły składki na rzecz organizacyj centralnych. Składki te są minimalne (60 zł. rocznie od członka na rzecz P. Z. Sz.) i Związek, żądając ich punktualnego wpłacania, ma na celu raczej podkreślenie pewnych obowiązków organizacyjnych, niż zbieranie tą drogą funduszów.

W interesie wszystkich szachistów leży dopilnowanie, aby ich organizacje wypełniły przed dniem 1 lipca podane wyżej zarządzenie. W razie potrzeby, można zwracać się bądź do właściwego terenowo Związku Okręgowego, których adresy podajemy, bądź wprost do Polskiego Zw. Szachowego (adres—tylko dla korespondencji: Warszawa, Mokotowska 25).

Adresy Okręgowych Zw. Szachowych.

1. Gdański—Gdańsk-Wrzeszcz, Grunwaldzka 124.
2. Poznański—Poznań, Łukaszewicza 40.
3. Łódzki—Łódź, Sterlinga 12a m.5.
4. Częstochowski—Częstochowa, Al. 1 Maja 28 m. 5.
5. Wrocławski—Wrocław, Wincentego 8.
6. Katowicki—Katowice, Woj. Dom Kultury, Francuska 12.
7. Cieszyński—(dla koresp.)—Dziedzice, Walcownie Metali, inż. Niewiadomski.
8. Krakowski—Kraków, Basztowa 18.
9. Rzeszowski—Rzeszów, Unii Lubelskiej 5, Kuratorium.
10. Zamojski—Zamość, Orlicz-Dreszera 24.
11. Warszawski—Warszawa, Walecznych 40 m. 3.

Projektowane jest zorganizowanie Okręgów w Szczecinie, Bydgoszczy (lub Toruniu), Kielcach, Białymstoku i Lublinie.

Regulamin kwalifikacyjny Warszawskiego Okręg. Zw. Szachowego

Drużynowy.

Kluby i sekcje szachowe, należące do WOZSz, zostają zaliczone przez Komisję Techniczną do klasy „A" lub „B".

Nowozgłaszane sekcje będą zaliczone do klasy „B". Komisji Technicznej przysługuje prawo odstąpienia od tej zasady, jeżeli zgłaszana sekcja ma przynajmniej trzech graczy I kategorii.

Indywidualny.

Gracze Okręgu warszawskiego zostają zaliczeni przez Komisję Techniczną do kategorii I, II lub III, zależnie od siły gry.

Przy zgłaszaniu nowego gracza obowiązują następujące przepisy:

a) jeśli zgłaszany należy do jednej z sekcyj klasy „A", Komisja Techniczna zalicza go do odpowiedniej kategorii na wniosek Zarządu Sekcji, poparty wynikami tego gracza;

b) jeśli zgłaszany należy do sekcji klasy „B", zostaje zakwalifikowany do kategorii III. W wyjątkowych wypadkach Komisja Techniczna ma prawo zmienić tę zasadę na podstawie wyników specjalnie zarządzonego turnieju.

Tabele turniejów kwalifikacyjnych podamy w następnym numerze.

Awanse i degradacje.

Drużynowe.

Raz do roku rozgrywa się osobno dla każdej klasy turniej drużynowy. Zwycięzca turnieju klasy „B" wchodzi do klasy „A" na miejsce ostatniej wynikowo sekcji klasy „A", która spada do klasy „B".

Indywidualne.

Na miesiąc przed zakończeniem roku działalności WOZSz, Komisja Techniczna ustala listę graczy, przechodzących do wyższej kategorii. Komisja Techniczna ma prawo zarządzić rozegranie specjalnego turnieju dla sprawdzenia poziomu gry aspirantów.

Awans z kategorii I może nastąpić tylko do kategorii mistrzów i należy wyłącznie do kompetencji Komisji Technicznej Polskiego Zw. Szachowego.

Automatycznej degradacji indywidualnej nie ma. Komisja Techniczna ma prawo zdegradować do niższej kategorii gracza, który w przeciągu trzech lat nie potwierdza wynikami klasy swej gry. Zainteresowany ma prawo zażądać zarządzenia rozgrywek, które mogą potwierdzić klasę jego gry.

Turniej drużynowy w Katowicach

Wyniki drugiej najpoważniejszej zeszłorocznej imprezy, turnieju drużynowego o mistrzostwo Polski, rozegranego w Katowicach między 22—29 września ub. r., ilustruje poniższa tabelka:

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Punktów	Miejsce	Ilość zwyc.
1	Łódź	-	2½	3½	2½	5	4½	4½	4	5½	5	37	I	7
2	Kraków	3½	-	1	3½	4½	3	5	4½	2	5	32	II-III	6
3	Katowice	2½	5	-	2½	3	4	4	3½	3	4½	32	II-III	5
4	Warszawa	3½	2½	3½	-	2	1½	5	2	3½	4	27½	IV	5
5	Cieszyn	1	1½	3	4	-	4½	2½	3	3	4½	27	V	3
6	Gdańsk	1½	3	2	4½	1½	-	2½	4½	3½	3	26		3
7	Częstochowa	1½	1	2	1	3½	3½	-	3	3½	4	23		4
8	Poznań	2	1½	2½	4	3	1½	3	-	3½	1½	22½		2
9	Wrocław	½	4	3	2½	3	2½	2½	2½	-	2	22½		1
10	Kielce	1	1	1½	2	1½	3	2	4½	4	-	20½		2

Jak z niej wynika, najsilniejszy ośrodek szachowy w Polsce, Łódź, chociaż występująca w „rezerwowym" składzie, odniosła przekonywujące zwycięstwo punktowe, ale jeszcze w ostatniej rundzie (w meczu z Katowicami) musiała twardo walczyć i była o włos od bardzo wysokiej porażki, co zupełnie zmieniłoby układ tabeli Drugie miejsce zawdzięcza Kraków ostremu finiszowi. Katowice niezbyt szczęśliwie zestawiły kolejność szachownic. Warszawa grała również w składzie mocno osłabionym; bardzo dobrze i ambitnie walczył Cieszyn. Z pozostałych drużyn na wyższą lokatę zasłużyły sobie Częstochowa i Wrocław.

Bardzo ostre tempo turnieju (9 rund w 6 dni) sprawiło, że nawet wytrawnym i rutynowanym mistrzom zdarzały się duże przeoczenia, to też trudno się dziwić, że drużyny oparte na graczach młodszych—raczej zawiodły.

Na pierwszej szachownicy najlepszy wynik indywidualny uzyskał Sojka (6½ z 9), następnie Śliwa, Plater i Gadaliński (po 6). Na drugiej: Gawlikowski i Grynfeld (7½ z 9). Bez przegranej ukończyli turniej Limbach i Górny. 100% wynik, ale przy 4 tylko rozegranych partiach, uzyskał Pokorski.

Turniej cieszył się sporą frekwencją, prasa codzienna i fachowa poświęciła mu dużo uwagi, w kinach oglądaliśmy interesujący reportaż Polskiej Kroniki Filmowej. W porównaniu z ZSRR, Holandią, Czechami czy Argentyną jest to coprawda niezbyt wiele, nie mniej w porównaniu z przemilczanym turniejem sopockim można było skonstatować znaczną poprawę, co w pierwszym rzędzie było zasługą organizatorów turnieju: Witkowskiego, Mazura i kierownika Muchy.

Poziom rozgrywek, z wymienionych na wstępie względów, nie był wysoki. Nagradzając partie za piękność, jury nie przyznało nikomu drugiej nagrody. Pierwszą otrzymał mistrz Błaszczak za partię z Czarnotą, trzecią Śliwa za partię z Beerem. Obydwie te partie podajemy.

Białe: **Błaszczak**, czarne: **Czarnota**.
Gambit hetmana.

1. d4, d5; 2. Sf3, e6; 3. c4, c6; 4. Sc3, Sb-d7; 5. e4, d:e; 6. S:e4, Sg-f6.

Silniejsze 6...Gb4+!

7. Sc3! Gd6; 8. Gd3, 0-0; 9. Gg5, Hc7; 10. 0-0, e6?

Strata czasu, znacznie lepsze 10...Gf4!, albo 10...b6.

11. Hc2, h6; 12. Gh4, e5?

Przegrywający błąd, należało koniecznie grać 12...c5, choć i wtedy partia czarnych byłaby nieco gorsza.

13. c5! Ge7; 14. Gg3! Sh5; 15. Wf-e1, S:g3 16. h:g, Gf6.

Nie pomaga i 15...e:d, 16. W:e7, d:c – z powodu 17. Gh7+, Kh8; 18. Se5 z groźbą S:f7.

17. Se4! e:d; 18. Sd6.

Za cenę piona białe zupełnie sparaliżowały figury przeciwnika. Teraz grozi 19. Gh7+ Kh8; 20. We8! Jeśli 18...g6, to 19. G:g6! z nieodpartym atakiem. Czarne uwalniają dla Króla pole f8, następuje jednak piękna niespodzianka.

18...Wd8; 19. S:f7! S:c5.

Po 19...K:f7; 20. Gc4+, Kf8; 21. Hh7! mat w kilku posunięciach był nieunikniony, a jeżeli 19...Wf8? to 20. Gh7+ z matem w następnym ruchu.

20. S:d8, S:d3; 21. We8+! Kh7; 22. H:d3+, g6; 23. Hb3, Hg7; 24. Sf7

i czarne poddały się.

*

Trzecią nagrodę otrzymał **Śliwa** (białe) za partię z **Beerem**.
Gambit hetmana.

1. d4, Sf6; 2. c4, d5.

Obrona ta wcale nie jest taka słaba, za jaką się ją uważa, ale trzeba czarnymi grać precyzyjnie.

3. c:d, S:d5; 4. e4.

Najgłębszym jest tu traktowanie tego otwarcia posunięciem Retiego 4. g3!

4...Sf6; 5. Sc3, e6?

Teraz białe swobodnie opanują centrum i uzyskają podstawy do dalszego ataku; ale zalecane przez Alechina 5...e5! może dać czarnym zadawalającą grę. Wariant główny: 6. Sf3! e:d; 7. H:d4, H:d4; 8. S:d4, Gb4. Inne możliwości dają czarnym nawet przewagę.

6. Ge3, c6; 7. Gd3, Ge7; 8. Sg-e2, h6?

Po co?

9. 0-0, 0-0; 10. Sg3, Sb-d7; 11. Wc1, We8; 12. Gb1, Sf8; 13. f4, Ha5; 14. Hf3, Gd7; 15. Kh1, Wa-c8; 16. e5, Sd5; 17. S:d5, c:d; 18. f5, f6.

Groziło oczywiście 19. f6. Następuje teraz kombinacyjne zakończenie.

19. f:e, G:e6; 20. G:h6!

Ofiara figury rozbija ostatnie bastiony przeciwnika. Jeżeli 20...g:h, to 21. W:c8, W:c8; 22. e:f, Gd8! 23. f7+, Kg7; 24. Sh5+, Kh8; 25. Hf4! z groźbami H:h6+ i He5+, a jeżeli 20...W:c1, to poprostu 21. G:c1 z pionem więcej.

20...f:e; 21. W:c8, W:c8; 22. S-f5!

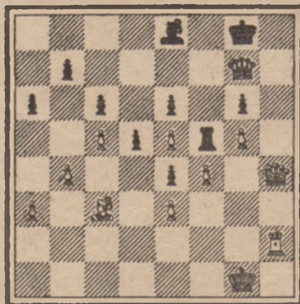
Grozi S:e7+ i S:c8. Po 22. G:f5, 23. H:f5, g:h wygrywa 24. Hf7+, Kh8; 25. H:e7 z groźbą W:f8+!

22...Gf6; 23. S:g7!

i czarne poddały się, nie czekając na mata: 23...G:g7; 24. G:g7, K:g7; 25. Hf6+, Kg8 26. Hg5+, Kh8; 27. Hh6+, Kg8; 28. W:f8+! W:f8 29. Hh7 mat.

*

W partii między **Platerem** (białe) i **Czarnotą** doszło po 36. posunięciu czarnych do następującej pozycji:

Białe mają więcej terenu i opanowały otwartą linię h, ale zablokowana pozycja oraz różnobarwne Gońce powinny zapewnić czarnym remis. W poszukiwaniu drogi do zwycięstwa zdecydowały się białe na efektowną ofiarę piona 37. b5! aby przez a5 i d8 wprowadzić na f6 Gońca, co bardzo wzmocniłoby atak. Czarne powinny były teraz grać 37.... Wf7 i po 38. Ga5 – Wd7! z możliwą do obrony pozycją. Po 39. b:a, b:a; 40. Wb2 nastąpiłoby Wb7! a po 40. He1 – Hf8, z groźbą Hf5 i Hg4+. Czarne przyjęły jednak ofiarę: 37.... c:b? (do podobnych powikłań prowadzi i 37. ..., a:b) i dalszy ciąg partii był następujący:

38. Ga5, Wf7; 39. Gd8, Kf8

Jeszcze najlepsze. Po 39...Hh7 nastąpi 40. Hg4, Hg7; 41. H:e6.

40. Gf6, Hg8; 41. Hh6+, Wg7; 42. G:g7, H:g7; 43. Hh8+! H:h8; 44. W:h8+, Ke7.

Białe zdobyły jakość, ale czarne mają pio na więcej i znów wydaje się, że ich frontu przełamać nie można. Następuje faza przygotowawcza.

45.Wh7+, Gf7; 46.Kf2, a5; 47.Ke2, Kf8; 48.Wh8+, Gg8; 49.Wh1, Gf7; 50.Wc1, Ge8; 51. Kd2, Gc6; 52.Kc3, Kg8; 53.Kd4, Kg7; 54.Wh1! Gd7.

Umożliwia nowy przełom, ale po 54....Kg8 55.Wh2 (tempo) Kg7; 56.Wh6, Kf7; 57. Wh7 + białe zdobywają piona e lub g z wygraną.

55.c6! b:c; 56.Kc5, Ge8; 57.Kd6, b4; 58. a:b, a:b; 59.Wb1, c5; 60.K:c5, Gf7; 61.W:b4 i białe łatwo wygrały.

Białe: BALCAREK, czarne: SZPOTAŃSKI.

Indyjska.

1.d4, Sf6; 2.Sf3, b6; 3.Sb-d2, Gb7; 4.e3, e6; 5.Gd3, Ge7; 6.0-0, 0-0; 7.b3, d6; 8.Gb2, Sb-d7; 9.c4, We8; 10.Wc1, Gf8; 11.Hc2, e5; 12.Sg5, g6:

Groziło 13.G:h7+, Kh8! 14.S:f7+

13.f4, Gg7; 14.Wc-e1,He7; 15.f5?!

Przedwczesny atak, umożliwiający czarnym ujęcie inicjatywy.

15...Sg4! 16.f:g6.

Ofiara Skoczka na f7 lub h7 była niepoprawna, np.: 16.S:h7, e4! 17.f6, Sd:f6; 18. S:f6+, G:f6; 19.Ge2, S:e3 i wygrywa, lub 16. S:f7, H:f7; 17.f:g6, He7; 18.g:h+, Kh8 - poczym grozi Hh4, a na h3, Hg3 i wygrywa.

16...f:g6; 17.h4?

To prowadzi do osłabienia pozycji; najmniejszym złem było 17.Sf3.

17...e:d4!

Teraz figury czarnych wdzierają się do obozu przeciwnika.

18.e:d4.

Jeżeli 18.G:d4, to G:d4; 19.e:d, H:e1; 20. W:e1, W:e1+; 21.S (lub G) f1, Wf8! z przewagą czarnych.

18...H:e1! 19.W:e1, W:e1+; 20.Sf1.

Na 20.Gf1 nastąpiłoby 20...Se3; 21.Hd3, a na to 21...G:g2!

20...Wa-f8! 21.Hc3, Wd1.

A nie 21...Wf2 z powodu 22.Sf3.

22.Sh3.

Jeżeli 22.c5, to poprostu S:c5!

22...c5! 23.Ge2.

Białe są zgubione - bez ratunku.

23...G:d4?

Mały błąd w niedoczasie. 23...W:f1+! wygrywało figurę.

24.H:d4, W:d4 (?) 25.G:d4, c:d4; 26.G:g4 Se5! i czarne łatwo wygrały.

(Uwagi J. Szpotańskiego dla "Szachów")

Mecz radiowy ZSRR - ANGLIA.

Rozegrany w drugiej połowie czerwca interesujący ten mecz, w którym wystąpiły również po 2 mistrzynie obu krajów, zakończył się przewidywanym wysokim zwycięstwem ZSRR 18 : 6. Szczegółowe wyniki są następujące:

ZSRR		ANGLIA
Botwinnik	1 : 1	Alexander
Keres	1½ : ½	Klein
Smysłow	2 : 0	Konig
Bolesławskij	1 : 1	Golombek
Flohr	1½ : ½	Fairhurst
Kotow	2 : 0	List
Bronstein	1 : 1	Winter
Bondarewski	2 : 0	Aitken
Lilienthal	1½ : ½	Wood
Ragozin	½ : 1½	Abrahams
Biełowa	2 : 0	Traumer
Rudenko	2 : 0	Bruce.

Mecz był bardzo wyczerpujący dla uczestników ze względu na powolność przekazywania posunięć, spowodowaną konieczną kontrolą - (partia Flohr - Fairhurst trwała 23 godziny) stał jednak na b. wysokim poziomie. Specjalnie zacięta była walka na 1 szachownicy.

Białe: BOTWINNIK, czarne: ALEXANDER

Obrona Nimzowitscha.

1.d4, Sf6; 2.c4, e6; 3.Sc3, Gb4; 4. e3, d5; 5.a3, G:c3+; 6.b:c3, c5; 7.c:d5, e:d5; 8.Gd3, 0-0; 9.Se2, b6.

W partii Botwinnik-Capablanca, A V R O 1938 nastąpiło 10.0-0, Ga6; 11.G:a6, S:a6; 12.Gb2, Hd7. W niniejszej partii białe chcą odrazu rozwinąć Gońca na aktywniejsze pole a3.

10.a4, Ga6; 11.G:a6, S:a6; 12.Ga3, We8; 13.Hd3, c4; 14.Hc2, Hd7; 15.0-0, Sb8; 16. Wa-e1, Sc6. 17.Sg3, Sa5

W wypadku 17...Sa4; 18.Kh1, f5; 19. f3, Sf6; 20.Sg3, g6; 21.Gc1 - zmniejszyłyby czarne efekt przełomu e3-e4, ale inicjatywa przechodziła do białych. Czarne kontynuują więc plan Capablanci, grając na zdobycie piona a4.

18.f3, Sb3; 19.e4, H:a4.

W partii z Capablancą Goniec biały zajmował obronną pozycję na b2, ale to pozwoliło białym, po 20.e5, Sd7 - zrobić ważny ruch 21.Hf2, przeciwdziałający groźbie 21. ...Sc5. W obecnej pozycji białe są zmuszone do pasywnego 20.Hb2.

20.Hb2, a5.

Alexander porzuca wreszcie plan Capablanci, chociaż 20...g6; 21.e5, Sd7; 22. f4, f5; 23.e:f, W:e1! 24.W:e1, S:f6 zdaje się nie było niebezpieczne dla czarnych z powodu nieudanej pozycji Hetmana na b2.

21.e5, b5; 22.Gd6.

Jak się zdaje, silniejsze było 22.e:f! b4 23.Hf2, np:

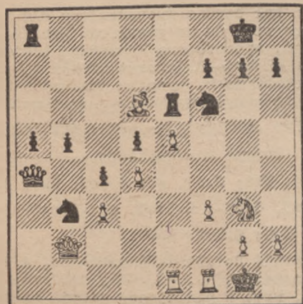
I. 23...H:a3; 24.Sf5, b:c; 25.Hg3, g6; 26. Sh6+, Kf8; 27.Hc7

II. 23...b:a; 24.Sf5, Hd7; 25.Hg3, g6; 26. Se7+, Kh8; 27.Hf4! Wa6; 28.S:g6, f:g;29. W:e8+, H:e8; 30.f7.

III. 23...b:e; 24.Sf5, Hd7! 25.Hg3,g6; 26. Se7+, W:e7; 27.W:e7, Hf5 (po 27.... Hd8, 28.Wf2! łatwo wygrywa) 28.Hd6, a2; 29. W:f7, a1H; 30.W:a1, S:a1; 31.He7 z groźbą Wf8+ i Hg7 mat (w-g Konstantinopolskiego)

22...We6.

Prawidłowo. W wypadku 22...Sd7; 23.Sf5,b4; 24.f4 z nast. We1-e3-g3 białe osiągały bardzo silny atak. 22...We6 wydaje się słabe z powodu 23.Sf5, Se8; 24.Se7+, Kh8; 25.S:d5 z groźbą Sb6, ale zamiast 24...Kh8 czarne mogą grać W:e7! i po 25.G:e7, b4 przewaga pionowa na lewym skrzydle zapewnia im równowagę.

23. e:f6!

Wykorzystując oddalenie czarnych figur rozpoczynają białe atak na Króla, a ich pion na g7 okaże się b. żywotnym, gdyż w wypadku zabicia go odkryje się pozycja Króla.

23...W:d6; 24.f:g7, b4; 25.We5!

Jeżeli 25...f6, to 26 Wh5 i Hc2, grozi zaś opanowanie ciężkimi figurami linii e, co zmusza czarne do obrony.

25...We8; 26.f4! Hd7.

Po 26...W:e5; 27.f:e, Wg6; 28.Sh5, Hc6;29. Hf2, Hb7; 30.Sf6+, K:g7; 31.e6 partia czarnych jest przegrana.

27.He2, Wd-e6.

Nie lepsze i 27...W:e5; 28.d:e, wraz z f4-f5.

28.f5, W:e5; 29.d:e5.

Położenie czarnych krytyczne. Jeżeli 29... f6, to 30.Sh5, He7 (30...Hf7; 31.e6, He7; 32.He3 i Hh6) 31.He3! H:e5; (31.f:e,, 32. Hh6) 32.S:f6+, H:f6; 33.H:e8, K:g7; 34. We1 z łatwą wygraną.

Jeżeli 29...He7 to 30.f6, H:e5;31.Sf5!

29...b:c3; 30.f6.

Silniejsze było 30.e6, albo 30.Sh5.

Teraz grozi He2-e3-f4, wraz z Sf5, np. 30...He6; 31.Hf2! H:e5; 32.Sf5, H:f6; 33. Sh6+, albo 30...d4; 31.He4, Sf5.

Dobrą obronę dawało jednak czarnym 30. ...Sd4! np.:

I. 31.He3, Hg4; 32.H:c3,(lub 32. h 3? H:g3; 33.H:g3, Se2+ i t/d.) ...H:g3; 33. H:g3, Se2+ i t.d.

II. 31.He2, Hg4; 32.e6?! W:e6; 33.Wb1, Hd1+; 34.W:d1, W:e3 i jeśli 35.W:d4, to 35...c2.

III. 31.Hf2, Hg4; 32.Kh1, c2; 33. h 3 (33.H:d4? H:d4; 34.Sf5, Hf4! i czarne wygrywają) ...Hd1;

IV. 31.Hd1, Ha7; 32.Kh1, c2.

V. 31.Hh5, c2; 32.Hh4, Sf5; 33.Hh3, W:e5 (analiza Konstantinopolskiego)

30...Ha7+? 31.Kh1, Sd4; 32.He3, W a 8; 33.H:c3.

Najprostsze i najefektowniejsze.

33...a4; 34.H:d4!! H:d4; 35.Sf5, h5; 36.S:d4, We8; 37.Sf5, d4; 38.e6

i czarne poddały się. *Uwagi M. Botwinnika*

* * *

Białe: ALEXANDER, czarne: BOTWINNIK

Obrona francuska.

1.e4, e6; 2.d4, d5; 3.Sc3, Gb4; 4.e5, c5; 5.a3, G:c3; 6.b:c3, Se7; 7.Hg4, c:d4.

Dobrze znany wariant, prowadzący do ostrej walki.

8.H:g7, Wg8; 9.H:h7.

W partii Lilienthal - Löwenfisch, Moskwa 1936, nastąpiło tu 9...Hc7; 10.Se2, Sb-c6; 11.f4, Gd7; 12.Hd3, d:c; 13. S:c3, a6 ze skomplikowaną grą.

Następnym swym ruchem rozpoczynają czarne niezbyt udaną próbę "unowocześnienia" tego systemu.

9...Ha5; 10.Wb1.

Logiczne. Być może jednak jeszcze lepsze było 10.Se2. Teraz ryzykowne 10...H:c3 11.Gd2, H:a3; 12.f4, albo Sf3 i Hetman czarnych poza grą. Czarne wybierają więc plan obrony piona b7 Hetmanem i zmierzają do jak najszybszej mobilizacji sił.

10...H:c3+; 11.Gd2, Hc7; 12.f4, Sb-c6; 13.Sf3, Gd7; 14.Sg5.

Białe nie obawiają się ofiary jakości, chociaż czarne opanowują przy tym centralne pola. Na przygotowanie w rodzaju 14.h4 nie było czasu, gdyż czarne po 14...O-O-O 15.Sg5 (albo 15.H:f7, Wd-f8 i Sf5)....Wh8; 16.Hd3, Wd-f8 łatwo likwidowały nacisk białych. Teraz jednak czarne muszą odrazu poświęcać jakość, gdyż 14...Sd8; 15.Ge2 -

z groźbą Gh5 jest dla nich niekorzystne. W wypadku 14...S:e5, 15.f:e (albo nawet 15.h4) ...W:g5; 16.G:g5, H:e5; 17.Ge2, H:g5; 18. H h8+ czarne stoją źle.

14...W:g5; 15.f:g5, 0-0-0; 16.H:f7, H:e5+ 17.Kd1.

Białe grają b. dobrze. Jasne, że 17. Ge2 prowadziło do nieprzyjemnego związania, zaś 17.Kf2 było słabe z powodu 17...Hh8!

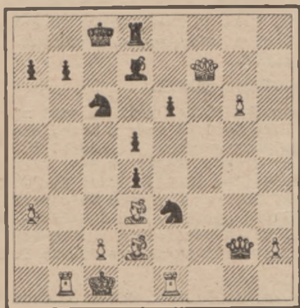
17...Sf5; 18.g6.

Niedokładność. Prostsze i lepsze było 18. Gd3, Se3+; 19.G:e3, H:e3 (19...d:e; 20. Hf6) 20.Hf6! e5; 21.We1, Gg4+; 22.Ge2, G:e2+; 23. W:e2, Hg1+; 24.We1, H:g2 i białe mają większe szanse na zwycięstwo, niż w partii.

18...Se3+; 19.Kc1.'

Oczywiście nie 19.G:e3, d:e; 20.g7, Hc3 i czarne mają przynajmniej wiecznego szacha.

19...He4; 20.Gd3, H:g2; 21.We1.

Krytyczny moment partii. Po dotychczasowej równorzędnej walce czarne stanęły przed niełatwym zadaniem utrzymania równowagi. Słabe np. 21...e5; 22.We2! Hg4; 23.G:e3, d:e; 24.H :d5 i t.d. Prawidłowe było 21...Sc4! i jak się zdaje białe musiałyby bić Skoczka i po 22.G: c4, d:c; 23.Hf1! H:g6 (niebezpieczne 23..... Hd5; 24.h4) 24.H:c4, e5; 25.W:e5, Hg1+; 26. We1, H:h2 zadowolić się nierozegraną.

Próba 23.Hf6 (słabe 23.h4, c3; 24.Gg5, d3; 25.c:d, Sd4 z nieodpartymi groźbami) ...H:h2! (wygodniejsze dla białych 23...c3; 24.Gg5, e5; 25.h4! e4; 26.Hf1) 24.g7, Hg3 wypadłaby nawet korzystnie dla czarnych, gdyż mogłyby one zlikwidować wszystkie białe piony.

Była jednak już 9. godzina gry i czarnym z przemęczenia zdawało się, że w wariancie 21.. ...Sc4! 22.G:c4, d:c mają białe dobry ruch 23. c3, który jednak... odrazu przegrywał po Sc6-a5-b3+! Następny ruch czarnych, pozostawiający bez obrony piona d4, może być tłomaczony tylko przemęczeniem.

21...Se5; 22.Hf4, Sf3.

Partia czarnych już przegrana, gdyż białe przejmują inicjatywę i i wymuszają korzystne uproszczenie. Np. 22...S5-c4; 23.G:e3, d:e; 24.G:c4, lub 22...S:d3; 23.c:d, H:g6; 24.H:d4 ale to ostatnie przeoczenie nie było koniecz- ne. Białe mogły teraz dać spokojnie mata przez a:b; 27.Ga6+, Kd8; 28.G:d6 mat! - ale takich wariantów nie widzieli już obaj partnerzy.

Białe w dalszym ciągu partii tego mata nie widzą i grają tylko na utrzymanie materialnej przewagi:

23.We2, Hh3; 24.G:e3, e5; 25.Hf7, d:e; 26.g7, Hg4; 27.h3, Hg1+; 28.Kb2, Hg3; 29. Gg6, Sd4; 30.g8H, W:g8; 31.H:g8+, Kc7; 32. Hh7, Kd6; 33.Gd3, e4; 34.Hh6+, Kc7; 35.W: e3, He5; 36.Ka2, Sf5; 37.Hg5, Ge6; 38.Ge2 d4+; 39.Wb3, b5; 40.Hd2, d3; 41.Gg4

i czarne poddały się. *Uwagi M Botwinnika*

* * *

Białe: KERES Czarne: KLEIN

Katalońska.

1.d4, Sf6; 2.c4, e6; 3.g3, d5; 4.Gg2, c5; 5.Sf3, Sc6; 6.c:d5! S:d5.

Odbicie pionem sprowadziłoby partię na tory obrony Tarrascha, co byłoby bardziej wskazane. Ponieważ białe nie rozwinęły jeszcze Skoczka na c3, Skoczek na d5, nie mając możliwości wymiany, stoi niepewnie.

7.0-0, Sf6.

Czarne, atakując piona, liczą tylko na 8.d:c5, H:d1; 9.W:d1, G:c5 z wyrównaniem, następuje jednak niespodzianka. Lepsze 7. ...Ge7.

8.Se5! Gd7.

Złe było zarówno 8...H:d4? jak i 8.... c:d4? z powodu 9.S:c6, jak też i 8...S:d4 9.e3! Sf5 (9...Sc6; 10.S:c6) 10.H:d8+, K: d8; 11.S:f7+, ale należało spróbować 8... S:e5, np.: 9.d:e, H:d1; 10.W:d1, Sd7; 11. f4, Wb8 z planem b6 i Gb7, chociaż i wtedy białe stałyby lepiej. Teraz otrzymują czarne słabego izolowanego piona c6.

9.S:c6, G:c6; 10.G:c6+, b:c6; 11. Ha4, Hb6; 12.d:c5! G:c5; 13.Sd2, 0-0; 14. Sc4, Hb5; 15.Hc2, Ge7; 16.e4, Wf-d8; 17. f3, Sd7; 18. a4!

Oddanie pola b4 nie ma znaczenia. Teraz Hetman czarny ma do wyboru dwie możliwości - kontrolować linię piątą, lub bronić piona c6, ale z pasywnej pozycji.
Czarne wybierają drugą.

18...Ha6; 19.Ge3, c5; 20.Wf-d1, Sb6;

21.b3, S:c4; 22.H:c4! H:c4; 23.b:c4.

Wymiana Hetmanów nie ułatwiła czarnym zadania i w tej napozór równej końcówce stoją znacznie gorzej: na c5 znajduje się słaby, blokowany i izolowany pion, bezpośrednio zaatakowany. Białe mają swobodniejszą grę, ich Goniec jest aktywniejszy i w każdej chwili mogą opanować jedną z otwartych linii b lub d, wymieniając parę Wież. W dalszym ciągu partii Keres w mistrzowski sposób powiększa swoją przewagę.

23...f5; 24.Kf2, Kf7; 25.W:d8, W:d8;

Trzeba się bronić. Na 26...Wd3 nastąpi 27.Wb7 z potrójną groźbą 28: G:c5, Gg5 i W:a7.

27.Wb8, Wc7; 28.e5, Wc6.

Zapobiega marszowi piona a4–a5–a6 wraz z Wb7, gdyż po 29.a5? nastąpi ...Wa6!, ale to nie wystarcza. Jeżeli 28...Wd7, to 29.Wc8.

29.Wb7.

Grozi W:e7 i Gg5. Próba kontrataku czarnych 29...Wb6; 30.W:a7, Wb2+! 31.Kg1, Ke8 – poczym Wc2 – zostanie efektownie obalona.

29...Wb6; 30.W:e7+! K:e7; 31.G:c5+, Kd7; 32.G:b6, a:b6.

Końcówka pionowa, choć łatwo wygrana, wymaga jednak jeszcze pewnej subtelności.

33.Ke3, Kc6; 34.Kd4, g5; 35.g4, f4; 36. c5! b5.

Po 36...b:c+; 37.Kc4 wygrywa "bardziej oddalony" pion a.

37.a5!

Ale nie 37.a:b+?? K:b5; 38.h3, h6 i remis.

37...b4; 38.a6, h5; 39.g:h5, g4; 40. a7, Kb7; 41.h6

i czarne poddały się, gdyż po 41...g3 nastąpi 42.h7, g2; 43.a8H+! K:a8; 44.h8H+.

* * *

Białe: KÖNIG Czarne: SMYSŁOW

Hiszpańska

1.e4, e5; 2.Sf3, Sc6; 3.Gb5, a6; 4. Ga4, Sf6; 5.0–0, Ge7; 6.We1, b5; 7.Gb3, d6; 8.c3, 0–0; 9.h3, Sd7.

Stary system Czygorina, ostatnio w ZSRR przeciw 9.h3 często i z powodzeniem stosowany.

10.d4! Gf6; 11.d5, Sa5; 12.Gc2, Sb6; 13. Sb-d2, c6!

Czarne otwierają linię c i likwidują białego piona d5 za cenę minimalnej i trudnej do wyzyskania słabości piona d6. Partia jest wyrównana.

14.d:c6, Hc7! 15.Sf1, H:c6; 16.Se3, Ge6; 17.Sg4?

W ostrej pozycji tracą białe 2 tempa, nie zyskując wzamian nic. Znacznie lepsze było 17.Sf5! z doskonałymi szansami ataku na królewskim skrzydle, np.: 17...G:f5; 18.e:f5 i dalej g2–g4–g5, albo 17...Wa-d8; 18.Gg5! lub wreszcie 17...g6; 18.Sh6+! (ale nie S:d6, bo Wd8 i Skoczek ginie.) ...Kg7; 19.Sg4 z groźbą S:f6 i Gh6+. Strasznym błędem byłoby 17. ...d5? z powodu 18.S:e5! i nie wolno G:e5 bo Se7+. Teraz czarne przejmują inicjatywę.

17...Ge7! 18.Se3.

Groziło już 18...f5!

18...g6; 19.Sh2. f6; 20.h4.

Rozpaczliwa próba "ataku"...

20...d5! 21.e:d5, S:d5; 22.S:d5, H:d5; 23.He2.

Grozi Ge4 i f4, ale na wszystko jest rada.

23...Hc4! 24.H:c4.

Wymuszone, wisiał pion h4, końcówka dla białych znacznie gorsza.

24...S:c4; 25.Sf1, Wa-c8; 26.Gb3, Kf7; 27.g3, Wf-d8; 28.Se3, Sd2! 29.G:e6+, K:e6 30.Wd1, Sf3; 31.Kf1, e4; 32.Ke2, h5; 33. Sg2, W:d1; 34.K:d1, b4!

Czarne otwierają swym figurom nowe linie. Słabsze 34...g5, gdyż białe przez 35. a3! uniemożliwiają ten przełom.

35.c:b4.

Po 35.Sf4+ mogą czarne zagrać nawet "ofiarnie" Kf5! 36.Sd5, Gc5! 37.Ge3, G:e3!! 38.Se7+, Kg4; 39.S:c8, G:f2; 40.c:b, G:g3; 41.Se7, g5 z łatwą wygraną którymś z wolnych pionów.

35...Wd8+; 36.Kc2.

W wypadku 36.Ke2 możliwe jest nie tylko jak w tekście G:b4 wraz z Sd4+, ale również zabawny wariant 36...Sg1+! 37. K e3! (jedyne: 37.Kf1, Wd1+; 38.Se1, G:b4, albo 37.Ke1, G:b4+; 38.Kf1, Wd1+; 39.Se1,W:e1+) ...G:b4! 38.K:e4 (groziło Gb4-c5+:f2) ... f5+; 39.Kf4 (39.Ke3, Gc5 i G:f2)...Wd1! 40.Se3, We1 z nieodpartą groźbą Gd2!! Teraz przeprowadzeją czarne dalszą likwidację.

36...G:b4; 37.Ge3, Sd4+; 38.G:d4,W:d4; 39.Wd1, Gc5! 40.Se3, W:d1; 41.K:d1, g5; 42.Ke2, g:h4; 43.g:h4, f5; 44.Sg2, Ke5; 45.a3, Gd6; 46.b4.

Groźbie 46...f4 nie można było zapobiec jeżeli 46.Ke3, to Gf8! 47.Sf4?? Gh6.

46...f4; 47.f3, Kd4! 48.f:e4, K:e4;49. Se1, Kd4! 50.Kf3, Kc4; 51.Ke4, Kb3; 52. Sd3, K:a3; 53.Sc5, K:b4!

i białe poddały się.

Po 54.S:a6, Kb5 ginie Skoczek, a po 54. Sb7 wygrywa natychmiastowe 54...a5; 55.S:d6, a4! albo prozaiczne 54...Gc7 z uwięzieniem Skoczka. Doskonała końcówka Smysłowa, bardzo pouczająca.

* * *

Białe: SMYSŁOW czarne: KÖNIG

Hiszpańska

1.e4, e5; 2.Sf3, Sc6; 3.Gb5, a6;4.Ga4, Sf6; 5.0–0, Ge7; 6.We1, b5; 7.Gb3, d6; 8. c3, Sa5; 9.Gc2, c5; 10.d4, Hc7; 11. Sb-d2,

Najenergiczniejsza jest tu kontynuacja Rausera 11.d:e! i 12.Sb-d2; po przestawieniu tych posunięć, jak w tekście, czarne

mogą łatwo wyrównać.

11...c:d4! 12.c:d4, Gg4?

Ale już ten wypad, dobry w wielu innych wariantach, tu jest nieprecyzyjny. Należało grać 12...Sc6; 13.d:e, d:e; 14.Sf1, Gg4(dopiero teraz!) 15.Ge3, Wd8; 16.He2, 0-0; 17. Wa-c1, Gb4; 18.We-d1, W:d1 z równą partią.

13.h3! Gh5; 14.e4! 0-0; 15.Gd3, b4; 16. g4!

W porównaniu z lękliwą i bladą grą swego przeciwnika, którą widzieliśmy w poprzedniej partii, jakże świetnie zna Smysłow wszystkie utajone, a tak bogate możliwości białych w partii hiszpańskiej!

16...Gg6; 17.He2, h5!

Piona a bronić niewygodnie (17...Hb6, 18. d:e). Konig planuje teraz 18.g:h, S:h5! 19. G:a6, Sf4; 20.Hb5, Wf-b8; 21.Hf1, S:h3+!22. H:h3, W:a6 z doskonałą partią dla czarnych.

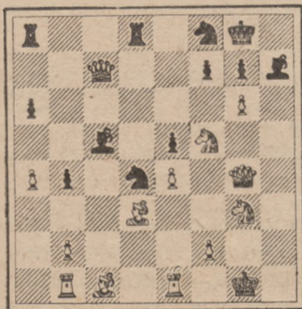
18.d:e5! d:e5.

Jeżeli 18...h:g, to 19.Sh4! d:e; 20. h:g z grą, jak w tekście.

19.Sh4, h:g4; 20.h:g4, Gh7; 21.Sf5, Gc5; 22.g5, Sd7; 23.Sf1.

Pion a był znów pośrednio broniony: 23. G:a6? G:f2+! 24.K:f2, Hb6+ i H:a6, albo 24. H:f2, W:a6. Białe przegrupowują siły do decydującego ataku na Króla).

23...Sb3; 24.Wb1, Sd4! 25.Hg4! Wf-d8;26. S1-g3, Sf8; 27.g6?!

Bardzo ostra ofiara piona, prowadząca do wielkich powikłań. Zdrowszą kontynuacją byłoby jednak 27.Kg2, wraz z 28.Wh1.

27...G:g6?

To jest przegrywający błąd; przez 27.... S:g6! mogły czarne wykazać słabe strony kombinacji białych. Po 28.Gc4 mogłoby nastąpić tak 28...Se6, jak i 28...Sc2! wraz z G:f2+! a po 28.Sh5, Se6! 29.Gc4, Gf8! 30.Gd5, Wa-c8; 31.Gg5, Wd7 atak białych będzie - jak się wydaje - odparty.

28.Gc4, Sc2; 29.Wf1, Wa7.

Grabież drugiego piona przez 29...G:f2+ 30.W:f2, H:c4 byłaby teraz ze względu na : 31.Se7+! Kh8; 32.Wh2+ z wygrywającym atakiem - b. niebezpieczna.

30.Gg5, Wd7; 31.S:g7!! G:f2+

Rozpaczliwa próba. Przyjęcie ofiary figury przez 31...K:g7 przegrywało natychmiast po 32.Kg2!! z groźbą 33.Wh1 i matowym atakiem.

32.W:f2, H:c4; 33.Se8! Sh7; 34. S f6 +, Kg7.

Wieża stracona, po 34...S:f6; 35. G:f6, mat na h8 byłby nie do odparowania.

35.Gh6+, Kh8; 36.S:d7, Hd4; 37.S:e5!

i czarne poddały się. Brawurowe zakończenie!

* * *

Mecz Ragozin - Bondarewski.

Wiosną i latem ub. r. rozgrywano również w ZSRR z polecenie Sowieckiej Federacji Szachowej b. interesujący mecz - o tytuł arcymistrza między pretendentem do tytułu Ragozinem a arcymistrzem Bondarewskim. Już w wypadku uzyskania remisowego wyniku w 14-o partiowym meczu Ragozinowi byłby przyznany ten zaszczytny tytuł.

Mecz miał jednak inny przebieg: Bondarewski tylko w pierwszych 5 partiach stawiał należyty opór, a nie wytrzymał silnego naporu Ragozina w drugiej połowie meczu i ostatecznie przegrał wysoko: +3, -7, =2.

1. partia.

Białe: RAGOZIN czarne: BONDAREWSKI

Gambit hetmana.

1.d4, d5; 2.c4, e6; 3.Sc3, Sf6; 4.Gg5, Ge7; 5.e3, h6; 6.Gh4, 0-0; 7.Sf3, b6.

Obrona Tartakowera, którą Bondarewski stosuje często z wielkim zamiłowaniem i sukcesami - teoretycznymi i praktycznymi.

8.Hc2, Gb7; 9.c:d5, S:d5! 10.G:e7, H:e7; 11.S:d5, e:d5; 12.Ge2, c5; 13. d:c5, b:c5; 14.0-0, Sd7; 15.b4?!

Interesująca "nowinka", Ponieważ praktyka turniejowa wykazała, że w tym wariancie powolne atakowanie "wiszących" pionów nie daje wiele, gdyż są one silne i dobrze bronione - probuje Ragozin choćby ofiarą piona osłabić je i opanować punkt d4.

Przyjęcie ofiary, jak podaje Ragozin, daje białym silną inicjatywę: 15... c:b; 16.Hc7, Wa-b8; 17.Gb5, Wf-d8; 18.Wa - c1, Kf8; 19.Sd4, Sf6; 20.Ha5 i białe odbiere-

ją piona, zachowując aktywną pozycję figur.

15...d4! 16.e:d4, Wa-e8!!

Piękna odpowiedź! Złe teraz dla białych 17.Wa-e1 z powodu G:f3 i białe muszą odbić pionem, gdyż po 18.G:f3? nastąpi H:e1. Wydaje się, że partia białych stała się nagle b. zła, ale Ragozin dzięki małej kontrkombinacji utrzymuje równowagę materialną.

17.d:c5! H:e2; 18.H:e2, W:e2; 19. c6!

G:c6; 20.Sd4, We6.

Tylko w ten sposób można obronić Gońca!

21.S:e6, f:e6.

Czarne mają teraz 2 figury za Wieżę i piona, ale białe wyrobią sobie wolnego piona na skrzydle hetmana i to szanse równoważy.

22.Wa-c1, Gd5; 23.Wc7, Se5; 24.b5, Wf4;

25.We1.

Białe bronią się b. aktywnie, a ich Wieże rozgrywają się coraz bardziej.

25...Sd3; 26.We3! Wb4.

Niebezpieczne byłoby 26...S:f2 z powodu 27.Wg3! g5; 28.Wa3, wraz z W:a7.

27.h3, Wb1+; 28.Kh2, S:f2; 29.Wa3! Wh1+

30.Kg3, Se4+ 31.Kf4, Wf1+; 32.Ke3, We1+

Mistrz Bronsztajn twierdził, że tym ruchem czarne wypuściły wygraną i polecał 32. ...Sd6; 33.Wa:a7, S:b5; 34.W:g7+, Kf8 - z trudnościami dla białych z powodu związanej pozycji Wież. Ale Ragozin wykazał, że po : 35.Wa-d7, Gc6; 36.Wd-e7, Sd6; 37.g4, Sf7; 38.Wg:f7+, W:f7; 39.W:e6, We7; 40.W:e7,K:e7 41.h4 białe jednak osiągały remis.

33.Kd3, Wd1+; 34.Ke3, We1+; 35.Kd3,Wd1+

36.Ke3, Wg1.

W silnym niedoczasie Bondarewski n i e chce jednak nierozegranej przez powtórzenie posunięć.

37.Wa:a7, W:g2; 38.b6, Sd6; 39.a4, Wg3+

40.Kd4, Kf8.

Jeszcze teraz 40...Sf5+ dawało remis : 41.Kc5, Wc3+; 42.Kb4, Wb3+; 43.Kc5, Wc3+ i t.d. Po błędnym ruchu Królem wpadają czarne w trudności nie do przezwyciężenia.

41.Ke5, Se8.

Jedyne, odrazu przegrywa 41...Sc4+; 42. W:c4 i 43.b7.

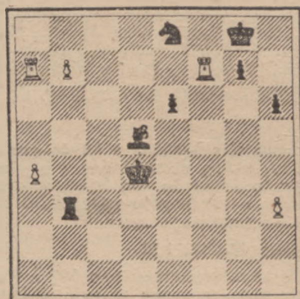
42.b7, We3+; 43.Kd4, Wb3; 44.Wf7+! Kg8.

Oczywiście nie 44...K:f7? bo 45.b8-H+.

p a t r z d i a g r a m

45.Wd7!

Czarne miały jeszcze nadzieję na ratunek, gdyby białe zagrały 45.We7. Nastąpiłoby wtedy 45...Sd6 i tak po 46.W:g7+,Kf8 47.Wd7, W:b7; 48.Wa8+, Kh7; jak po 46.Wa8+ Kh7; 47.b8-H, W:b8; 48.W:b8, Sf5+ czarne z powodzeniem się bronią. Ruch w tekście zawiera silną groźbę Wd8 i zabiera Skoczkowi pole d6, co znacznie zmniejsza możliwości obronne czarnych (Ragozin).

pozycja po 44...Kg8.

45...Kh7.

Po 50 minutach namysłu zestawia Bondarewski pikantną pułapkę. Nie ratowało 45. ...Gc6 z powodu 46.Wd8, a na wyczekujące 45...Kf8 odpowiedziałyby białe 46.a5!Gc6; 47.Wg7+, Kg8; 48.a6. Teraz wygrana jest już prosta, np.: 48...Sd6; 49.W:g7+, Kf8; 50.Kc5! i dalszy opór bezcelowy (Ragozin).

46.We7!

Białe okrążają pułapkę, w którą byłyby wpadły, grając 46.Wa8, W:b7; 47.W:b7,G:b7 48.W:e8, Gc6!! Efektowny cios! Białe nie mogą obronić piona a4 i czarne osiągają remis.(Ragozin)

46...Gc6.

Przy pozycji Króla na h7 przegrywało 46...Sd6; 47.W:g7+, Kh8; 48.Wd7 i nie ma już ruchu 48...W:b7 z powodu 49.Wa8+,Se8; 50.W:e8 mat (Ragozin).

47.Kc5, Wc3+; 48.Kb6, e5; 49.W:e5,G:b7

Nie można 49...Sf6; 50.b8-H, Wb3 - bo 51.Wb5!

50.W:b7, Sd6; 51.Wc7, Sc8+; 52.W:c8,

W:c8; 53.a5, Kg6; 54.a6, Kf6; 55.Wa5,We8;

56.a7 We6+; 57.Kc7, We7+; 58.Kd8

i czarne poddały się.
Niezwykle zacięta partia!

* * *

2. partia.

Białe: BONDAREWSKI czarne: RAGOZIN

Obrona Nimzowitscha.

1.d4, Sf6; 2.c4, e6; 3.Sc3, Gb4; 4.e3,

b6.

Naogół rzadko stosowane, ale równie logiczne a elastyczniejsze od 4...c5, czy 4. ...d5.

5.Gd3, Gb7; 6.f3.

W ten sposób białe opanowują coprawda definitywnie pole e4, ale tak powolny system rozwoju naraża na inne niebezpieczeństwa.

6...e5! 7.Se2.

Słabe byłoby 7.d:e, gdyż czarne przez 7. ...Sg4! z dodaniem ew. wtrąconego G:c3+,b:c łatwo odbierają piona z doskonałą partią.
Skoczek g4 oczywiście nietykalny z powodu G:g2.

7...e:d4; 8.e:d4, d5!

I centrum białych rozbite. Regozin doskonale wyzyskał słabe strony 6.f2-f3.

9.He4+, Sc6; 10.Gg5, d:c4

Groziło 11.G:f6 i 12.c:d5. Teraz coprawda czarne piony królewskie zostaną rozszarpane, ale Ragozin zamierza i tak roszować w długą stronę, uważając słabość piona d4 i otwartą linię g za wystarczającą rekompensatę.

11.Ge4! Hd7; 12.G:f6, g:f6; 13.0-0.

Pion c4 nie ucieknie. Jeżeli 13.d5? to : 13...G:c3+; 14.S:d3, Se5 z przewagą czarnych, teraz jednak grozi już 14.d5.

13...G:c3; 14.b:c3, f5; 15.Gc2, Se7; 16. H:c4, 0-0-0; 17.Hd3, Wh-g8; 18.c4, Kb8; 19. a4, a5! 20.Wf2.

To posunięcie, zabezpieczające przed atakiem na g2, który jednak właściwie jeszcze się nie zaczął - wydaje sie zbyt bierne. Ponieważ o lepszej końcówce (słabe czarne piony) białe nie mogą marzyć, gdyż czarne nie wymienią Hetmanów - należało najpierw zwolnić Skoczka e2 z obrony piona d4 przez 20. Wf-d1 a potym rozpoczynać atak 21.Wa-b1 i c4-c5.

Rezygnując z ataku na Króla białe pozwalają przeciwnikowi na przejęcie inicjatywy. Obie strony były tu już w dość poważnym niedoczasie.

20...h5; 21.Wd1, h4; 22.d5, h3; 23.g3, Hd6! 24.Hd4, Ga6; 25.Gd3, Ka7; 26.Hf4, c6! 27.H:d6, W:d6.

W tej końcówce nieoczekiwanie stoją czarne już nieco lepiej: figury białe stoją na dość przypadkowych pozycjach, piony c4 i d5 są słabe i czarne łatwo i szybko osiągają niebezpiecznego wolnego piona a5. Białe walczą o remis.

28.Sf4! Sg6!

Grubym błędem byłoby oczywiście 28...c:d 29.c:d, S:d5? z powodu 30.G:a6! a po 29.... G:d3; 30.W:d3, Wg-d8; 31.Wf-d2 czarne nie miałyby nic.

29.S:h3.

Złe 29.S:g6, f:g; 30.d:c, G:c4 z przewagą czarnych.

29...c:d5; 30.Gf1!

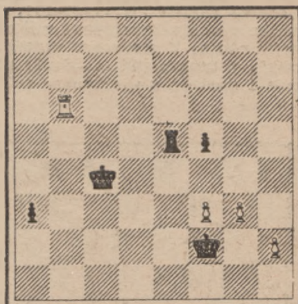
Po 30.c:d, W:d5; 31.Gc2, W:d1+; 32.G:d1, f4! stoją białe gorzej, niż w partii.

30...Wg-d8; 31.c:d5, W:d5; 32.W:d5,W:d5;

33.G:a6, K:a6; 34.Sg5, b5!

Jedyna możliwość gry na wygraną. Po 34. ...f6; 35.Sh7, Wd6; 36.Wb2! białe nie dopuszczając do b6-b5 stałyby nawet nieco lepiej dzięki wolnemu pionowi h.

35.e:b5+, K:b5; 36.S:f7, a4; 37.Wb2+, Kc4; 38.Wb6, Se5; 39.S:e5, W:e5; 40.Kf2, a3.

W tej niezwykle ostrej pozycji partia została przerwana i analiza domowa wykazała, że do wygranej brakuje czarnym dosłownie jednego tempa:

41.Wa6, Kb4.

W wariancie 41...Kb3? 42.h4, a2; 43.g4 h:g; 44.f:g, Kb2; 45.g5! a1-H; 46.W:a1,K:a1; 47.g6 - czarne mogą tylko przegrać.

42.h4! We5; 43.Wb6+, Ke4!

43...Kc3? 44.Wb1, Kc2; 45.Wh1, a2; 46. h5 również mogło prowadzić nawet do przegranej.

44.Wb1, a2; 45.Wa1, Kb3; 46.Ke3!

Najprostsze. Po 46.h5, f4! wzgl. 46.g4 f4! miały jeszcze czarne pewne szanse.Teraz centralna pozycja Króla zapewnia łatwe remis.

46...Wa4.

Albo 46...Kb2; 47.W:a2+, K:a2; 48.g4, f:g; 49.f:g, Kb3; 50.g5, Kc4; 51.Ke4!Kc5; 52.Ke5! i t.d. - remis.

47.h5, Kb2; 48.W:a2+, K:a2; 49.h6! Wa6 50.Kf4, W:h6; 51.K:f5, Wh3; 52.g4, W:f3+; 53.Ke6! Wg3; 54.Kf5, Kb3; 55.g5, Kc4; 56. g6, Kd5; 57.Kf6.

Remis.
Bardzo interesująca końcówka.

* * *

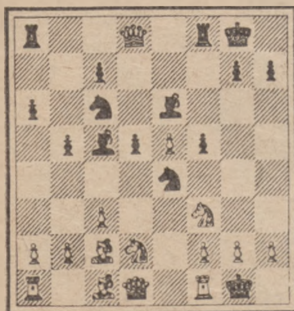
ST. GAWLIKOWSKI.

Partia hiszpańska

Otwarty wariant partii hiszpańskiej 1.e2-e4, e7-e5; 2.Sg1-f3, Sb8-c6; 3.Gf1-b5, a7-a6; 4.Gb5-a4, Sg8-f6; 5.0-0, Sf6:e4 - stosowany jeszcze przez Morphy`ego, wzbudził w ostatnich latach w swej najbardziej "otwartej" formie: 6.d2-d4, b7-b5; 7.Ga4-b3, d7-d5; 8.d4:e5, Gc8-e6; 9.c2-c3! Gf8-c5 (a nie ostrożne, ale może zbyt pasywne 9.....Gf8-e7) wielkie zainteresowanie teoretyków.

Po uznanych ogólnie za najsilniejsze dalszych ruchach 10.Sb1-d2, 0-0; 11.Gb3-c2 powinny czarne zagrać 11.....f7-f5!, gdyż ani 11.....S:d2; 12.H:d2, ani zastosowane przez M. Botwinnika przeciw Smysłowowi w Moskwie 1943 r. 11.....S:f2? 12.W:f2, f7-f6 nie daje pełnego wyrównania. W pierwszym wypadku (11.....S:d2) białe dość łatwo uzyskują silny atak królewski, w drugim (11.....S:f2) atak czarnych na linii "f" białe spokojną grą łatwo odparowują i zostają z nieznaczną materialną przewagą dwu lekkich figur za Wieżę i piona.

1.

Po 11.....f7-f5 (patrz diagram) białe mają do wyboru dwie logiczne kontynuacje:

A) 12.e5:f6, Se4:f6!

W ten sposób białe: 1)podrywają dominującą pozycję Skoczka e4, 2)otwierają linię "e" i 3) otwierają przekątną b1-h7, ale 1) rezygnują na zawsze z wysuniętego "forpocztu" e5 i 2)otwierają czarnym linię "f", co wzmacnia znaczenie Gońca c5 (punkt f2!). Szanse obu stron są tutaj mniej więcej równe, jak pokazują przykłady:

a) 13.Sg5? Gg4; 14.G:h7+, S:h7; 15.H:g4, S:g5; 16.Sb3, W:f2; 17.S:c5, W:f1+; 18.K:f1,Hf8+ 19.Gf4, H:c5; 20.H:g5, Wf8; 21.g3, Hc4+; 22.Kg1, He4 z przewagą czarnych.

b) 13.Sb3, Gb6; 14.a4 i teraz nie - jak podaje analiza Małkina 14...b4? 15.a5, Ga7; 16.Sf-d4, Gd7; 17.Gg5, S:d4; 18.c:d4, c6; 19.Hd3, g6; 20.Hg3, He7; 21.Wa-e1, Hg7; 22.Hd6 z przewagą białych, ale 14...Gg4! 15.a:b5, Se5! z b. silnym atakiem czarnych na skrzydle Króla, jak w partii Wannik - Estrin, Kijów 1945, szybko wygranej przez czarne.

c) 13.Sb3, Ga7! 14.Sb-d4, S:d4; 15.S:d4, Hd7; 16.S:e6, H:e6; 17.h3 - lub wreszcie

d) 13.Sb3, Ga7! 14.Sg5, Gf7; 15.S:f7, W:f7: 16.Gg5, Hd7: 17.Sd4, G:d4; 18.c:d4 z conajwyżej minimalną przewagą białych.

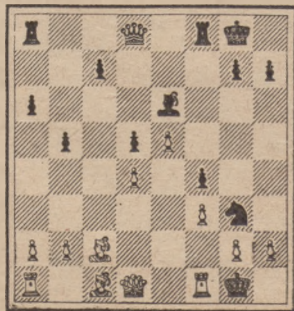
Tych kilka zasadniczych wariantów było przyczyną nowych poszukiwań lepszej gry dla białych, poszukiwań prowadzonych zresztą już od blisko 60 lat. Ustalono, że najlepszą obustronną kontynuacją jest niezwykle ostry i skomplikowany wariant

B) 12.Sd2-b3, Gc5-b6 (słabsze 12.....Ge7; 13.Sf-d4, Hd7; 14.S:c6, H:c6; 15.a4, Hd7 16.a:b5, a:b5; 17.W:a8, W:a8; 18.Ge3, c6; 19.He2 z przewagą białych, jak wykazał Teichmann w 1905 roku) 13.Sf-d4, Sc6:d4; 14.Sb3:d4, Gb6:d4!

(Polecane w swoim czasie przez Smysłowa 14...Gc8, w nadziei na korzystne dla czarnych powikłania po 15.Sc6, He8 - ze względu na 15.a4!nie daje pełnego wyrównanie)

15.c3:d4 (dr Euwe uważa 15.H:d4 za słabsze z powodu 15...c5, co ma być dobre dla czarnych,bez dalszych komentarzy, ruch ten wymaga jednak jeszcze b. dokładnego zbadania) 15.....f5-f4; 16. f2-f3 i teraz czarne nie grają 16...Sg5, co dałoby białym silną przewagę pozycyjną i parę Gońców, ale kontynuują niebezpieczny atak przez 16. .....Se4-g3! (patrz diagram Nr 2)

2

Stare to posunięcie, wprowadzone przez Mackenzi`ego w Wiedniu 1882, do dziś dnia zachowuje siłę. Jasne jest, że białe muszą przyjąć ofiarę - gdyż po 17.We1, Hh4; 18.Hd2, Sf5 czarne bez ryzyka osiągają doskonałą grę.

Po 17.h2:g3, f4:g3 białe chcąc bronić się przed groźbą mata na h2 (Hd8-h4-h2) mają do wyboru dwie drogi. Dr Euwe pisze o nich (1942 r) tak:

"Jest ustalone, że białe muszą grać 18.We1, i Ge3, albo odwrotnie, gdyż 18.Hd3, aby – na 18...Hh4? – odpowiedzieć 19.H:h7+! upada z powodu 18...Gf5! (18...g6? 19.He3! i wygrywa) 19.Hd2, Hh4! (19...G:c2; 20.Hg5!) 20.We1, G:c2; 21.H:c2, Hh2+; 22.Kf1, W:f3+! i czarne wygrywają".

W wariancie tym jednak mistrzowie sowieccy znaleźli zasadnicze wzmocnienie, które rozważymy pod koniec.

"Po 18.We1, Hh4; 19.Ge3 następuje najsilniej 19...Gg4! i białe muszą wybrać jedną z dwu możliwości:

1) 20.We2. Po tym wygrywają czarne forsownie, jak następuje: 20...W:f3! 21.g:f3, G:f3; 22.Wg2, G:g2! 23.K:g2, Hh2+; 24.Kf3 (albo 24.Kf1, g2+; 25.Ke1, Wf8! i t.d.) ...Wf8+ ; 25.Kg4, h5+; 26.Kg5, g2! i białe są bezsilne wobec gróźb Hg3+ i Wf1, np.: 27.Hd3, Hg3+:28. K:h5, Hh3+; 29.Kg5, Wf1 it.d.

2) 20.Kf1. Po tym jest sprawa trudniejsze. Czarne muszą się wystrzegać "zdobycia" Hetmana za zbyt wielką ilość materiału. Ale mimo wszystko i tu jest wygrana: 20...W:f3+ ! 21.g:f3 (21.H:f3? Hh1+!) ...Wf8 (z trzema groźbami: W:f3+, G:f3 i Hh2) 22.We2 (dalszy ciąg 22.Ke2, G:f3+ oraz G:d1 można uznać ze wygrany dla czarnych) ...Hh1+; 23.Gg1, W:f3+; 24. Ke1, Wf2; 25.Gd3 (Kd2, G:e2!) ...G:e2; 26.G:e2, H:g1+; 27.Kd2, Hh2; (grozi 28...g2, ale nie 28...W:e2+; 29.H:e2, g2 z powodu 30.e6!) 28.He1, Hh4! 29.Kc3, b4+ i nie można już wątpić, że czarne wygrają."

Nowe życie dla białych w cały wariant po 17.h2:g3, f4:g3 wnieśli, jak już wspomnieliśmy, mistrzowie sowieccy, kwestionując pierwszą analizę dr Euwego.

(Dokończenie w następnym numerze).

Jak zorganizować klub szachowy?

Na liczne zapytania powyższej treści, napływające do nas stale z różnych stron, podajemy kilka wskazówek.

Klub szachowy najlepiej i najłatwiej utworzyć przy zakładzie pracy, w ramach działalności referatu kulturalno—oświatowego. Założenie takiej sekcji szachowej nie wymaga formalności—wystarczy odpis protokółu z zebrania organizacyjnego przesłać do właściwego terenowo Okręgowego Zw. Szachowego (adresy Związków Okręgowych podajemy w bieżącym numerze), a jeśli go jeszcze nie ma— do Polskiego Zw. Szachowego (adres — tylko dla korespondencji — Warszawa, Mokotowska 25). W protokule tym winna znajdować się klauzula o przystąpieniu sekcji do Okr. Zw. Szach. (względnie P. Z. Sz.) takiej mniej więcej treści:

„Zebrani... uchwalili przystąpić do... i podporządkować się statutowi i regulaminom Polskiego Zw. Szachowego".

Po opłaceniu (b. niewielkich!) składek na rzecz centralnych władz szachowych, członkowie sekcji otrzymują legitymacje Związku—i sprawa jest załatwiona.

Trudniej nieco jest założyć samodzielny klub szachowy. Należy złożyć podanie do lokalnych władz administracyjnych (starostwo, zarząd miejski) o zezwolenie na założenie klubu, opatrzone przynajmniej 15-ma podpisami, oraz projekt statutu klubu.

Statut musi zawierać następujące działy:

1. nazwa, siedziba, teren działalności,
2. cel stowarzyszenia,
3. członkowie (kto może być członkiem, jakie są ich prawa i obowiązki, powody wykluczenia),
4. władze stowarzyszenia (najwyższą jest zawsze walne zebranie członków): skład zarządu, komisji rewizyjnej i t. d, zakres ich kompetencji, sposób wyboru, czas trwania kadencji, zwoływanie zebrań),
5. finanse stowarzyszenia (z czego się składają, kto nimi dysponuje),
6. sposób ew. likwidacji stowarzyszenia.

KRONIKA.

Wiadomości krajowe.

Kraków. Mistrzostwo Krakowskiego Klubu Szachistów na rok 1947 zdobył mistrz Polski B. Sliwa, przegrywając tylko jedną partię (z Gałuszką)—7 pkt. Na drugim miejscu znalazł się długoletni mistrz Krakowa dr· Amelsen—6 pkt., trzecią i czwartą nagrodę podzielił Ciejka z dobrze dysponowanym Litmanowiczem, po 5$^1/_2$ pkt. Dalej idą: red. Galuszka 5, Nowak 3$^1/_2$, Pietrz 2, Dyląg $^1/_2$, Szulc 1.

Łódź. Turniej o mistrzostwo YMCA zakończył się zwycięstwem Gadalińskiego (14 pkt.—100%!) II—Matkowski 13, III Stankiewicz, stary weteran wileński 10$^1/_2$, IV Kwapisz 9$^1/_2$, V prof. Kościelak 8, VI Piechota 7$^1/_2$. Na dalszych miejscach: Kaczmarek i Rydel po 6$^1/_2$, Wróblewski 6, Gericz 5, Leszczyński 4$^1/_2$, Wentei, Gryza i Uzarski po 4, Wentel II—2 Lepszych wyników spodziewaliśmy się po Piechocie i Wróblewskim—temu ostatniemu zbyt wiele sił i czasu zabiera praca organizacyjna.

Mecz Makarczyk—Pytlakowski dał wynik remisowy 2:2 (+1,—1,=2).

Turniej drużynowy o mistrzostwo Łodzi zgromadził na starcie 9 drużyn. Grają: Żydowski klub szachowy (Grynfeld, Szapiro), 2 YMCA I (Matkowski), 3. YMCA II, 4. „Tramwajarz", 5. Zw. Naucz. Polskiego, (Kwapisz, prof. Kościelak) 6. AZWM „Życie" (Pytlakowski), 7. Zw. Zaw. Prac. Spółdz., 8. Koło Miłośników Gry Szachowej—Zgierz, 9. Polska Partia Socjalistyczna (Gadaliński).

Włocławek. Mistrzostwo miasta i puchar przechodni Zarządu Miejskiego zdobył Gaworski (9 p. z10). II — Sieradzan 8, III — Grossman 5$^1/_2$, IV — Grzelak 5. Uczestników 11.

Warszawa. W dniu 15 marca nastąpiło uroczyste otwarcie turnieju o mistrzostwo Warszawy. Udział w turnieju biorą; Dobrzański, Gawlikowski, Gayer, Krulisch, Miller, Plater, Szpotański, Tarkowski i Związek, Zeszłoroczny mistrz Warszawy, Borowski, wycofał się z turnieju po przegraniu 1. partii (z Gayerem).

Do Warszawskiego Okręgowego Zw. Szachowego zgłosiły przystąpienie trzy nowopowstałe sekcje szachowe: Politechniki Warszawskiej, Państwowego Monopolu Zapałczanego i Zjednoczenia Przemysłu Olejarskiego.

Przygotowania do międzynarodowego turnieju są w pełnym toku.

Wiadomości zagraniczne.

Czechosłowacja. W turnieju drużynowym o mistrzostwo Czechosłowacji gra 150 drużyn.

Praga. Turniej ku pamięci L. Jelinka: Runza 8$^1/_2$, Simerda 8, Alster i Hromadka po 6$^1/_2$, Dobias i VI Pachman po 6. Uczestników 11.

Z. S. R. R. Mistrzostwo Związku Radzieckiego zdobył Keres 14 p. przed Bolesławskim 13, Smysłowem i Bondarewskim po 12$^1/_2$.

Odpowiedzi Redakcji.

Pracownicy f. „Urz. Energet" w Bytomiu. Po dojściu piona do końca szachownicy zamienia się go na dowolną figurę. Teoretycznie można więc mieć 9 Hetmanów, 10 wież etc. Życzymy powodzenia w rozgrywkach.

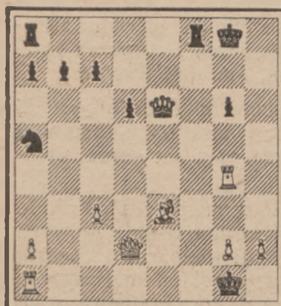
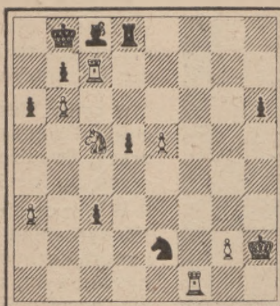
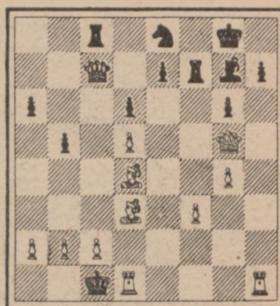
M. Zielewicz. Łomża. Przepisy gry szachowej będą drukowane w „Szachach". Książek brak.

J. Kukuczka, Cieszyn. W następnym numerze, Prosimy o dalsze wiadomości.

W. Jędrzejka, Kozy. Pieniądze nie nadeszły.

E. Frej, Radzionków: „Szachy" wysłane, książek niestety brak. **J. Szukszta, Warszawa.** Możecie wraz z kolegą zapisać się do YMCA (Konopnickiej 6), gdzie jest koło Szachowe. **M. Skrabski, N. Sącz.** Na wiele kwestii znajdzie Pan odpowiedź w numerze niniejszym. Niestety, nie możemy udzielać listowych odpowiedzi ze względu na brak czasu. **S. Brzeziński, Słupca.** Dziękujemy za życzenia.

CIEKAWE POZYCJE

4	5	6
		
Białe za cenę piona osiągnęły piękną, atakującą pozycję i piękną ofiarą po kilku posunięciach zmusiły czarne do kapitulacji. Co zagrały?	Czarne mają za jakość jednego piona, a połączona para wolnych pionów c i d mogłaby się okazać b. niebezpieczną. Pozycja ich Króla również wydaje się zupełnie pewną. A jednak białe wygrywają forsownie, matowym atakiem. Jak?	Ostatnim posunięciem było 18...Sf6-e8? z chęcią wymiany czarnopolowych Gońców i groźbą pionowi f3. Następuje jednak efektowna niespodzianka. Jaka?

R o z w i ą z a n i a.

Nr 4. Z partii Sokolskij - Kopajew, Czerniowce 1946. Białe zagrały 26.Gd4!! z nieodpartą groźbą 27.Hh6! czarne odpowiedziały 26...H:g4; 27.Hh6, Wf6! (umożliwia najdłuższą obronę: 27...Kf7; 28.We1! jak również 27...Hd7; 28.Hh8+, Kf7; 29.Hg7+ i 30.We1+ rozstrzygało natychmiast) 28.G:f6, Kf7; 29.Hg7+, Ke6; 30.We1+, Kd5; 31.H:c7, Sc6; 32.H:b7, Wb8; 33.Hf7+, Kc5; 34.Hc7, Hf5; 35.Gd4+, Kd5; 36.Gf2! Wc8; 37.Hb7, Kc4; 38.Hb3+, Kd3; 39.We3+, Kd2; Hb2+ i czarne poddały się

Nr 5. Z partii Louma - Podgorny, mistrzostwo Czechosłowacji 1946. Białe zagrały 36.Wf-f7!, Wg8 (nie można 36...c2 z powodu 37.W:b7+! Ka8! 38.Wa7+, Kb8; 39.Wf-b7+, G:b7; 40. W:b7+, Kc8; 41.Wc7+, Kb8; 42.S:a6+ z matem w następnym ruchu. Drugi wariant wyniknie z partii) 37.W:b7+! G:b7; 38.W:b7+, Kc8; 39.Wc7+, Kd8; 40.Se6+ i czarne poddały się. (J.Louma, Československy Šach)

Nr 6. Dr Katetow - Golombek, Praga 1946. Nastąpiło nieoczekiwane 19.W:h7!! K:h7 (Jeśli 19...G:d4 to 20.H:g6+, Wg7; 21.He6+ z matem w 2 pos., albo 20...Gg7; 21.Wh8+, K:h8; 22. Hh7 mat) 20.H:g6+, Kg8; 21.Wd-h1! Wf6 i czarne jednocześnie poddały z powodu 22.Wh8+! K:h8 23. Hh7 mat - na co nie miały ratunku.

DZIAŁ ZADAŃ

Konkursy zadaniowe.

Szachmaty w ZSRR. Stałe konkursy na dwu-, trzy- i czterochodówki oraz końcówki. Moskwa, B. Czerkasskij per. 13.

British Chess Magazine. Stałe konkursy półroczne na dwu- i trzychodówki. T. R. Dawson, 31 Clyde Road, Croydon, Londyn.

Tijdschrift v. d. Ned. Schaak bond. Stałe konkursy na dwu- i trzychodówki. F. W. Nanning, St. Gerarduslaan 15, Eindhoven, Holandia.

Lidova Demokracie. Stały konkurs na trzychodówki. Dr E. Palkoska. Praha III—612, Czechosłowacja.

The Chess Problem. Konkurs na dwu- i trzychodówki. R. Mc Clure, 46 Empire Street, Withburn, West Lothian, Anglia.

Magyar Sakkvilag. Konkurs na dwuchodówki: T. Florian, Budapest VII, Rottenbiller 6a. Konkurs na trzychodówki: F. Kovacs, Rakosliger IX—u 33.

Jubileusz Mariana Wróbla.

W dniu 20 października 1922 r. ukazało się w piśmie „Sport" pierwsze zadanie szachowe nieznanego wówczas jeszcze kompozytora, Mariana Wróbla.

W roku bieżącym mija 25 lat od tej chwili. Dwadzieścia pięć lat nieustannej pracy, dwadzieścia pięć lat coraz większych sukcesów.

W tym czasie nasz mistrz zdobył około 150 wyróżnień na konkursach krajowych i zagranicznych, był wielokrotnie sędzią turniejowym, redagował niemal wszystkie poważniejsze działy zadaniowe, założył Warszawskie Koło Problemistów którego był prezesem od chwili założenia do wybuchu wojny.

Obecnie jest prezesem Polskiego Związku Problemistów.

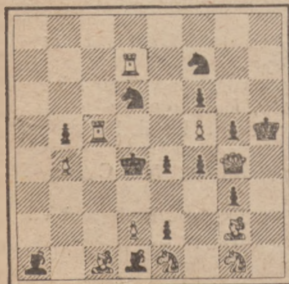
Jako kompozytor, M. Wróbel interesuje się głównie dwuchodówką, w której święcił największe sukcesy i opracował własny temat, oraz trzychodówką w stylu klasycznym. Jest zwolennikiem głębokiej strategii; analiza jego prac wymaga gruntownej znajomości zasad problemistyki.

Podajemy trzy zadania M. Wróbla, najbardziej charakterystyczne dla Jego twórczości. Pierwsze to wspaniała realizacja „biały gra", ze zmianą nietylko matów, ale i tematu; drugie ma świetny wstęp i doskonałą grę czarnych: trzecie jest niewykle szczęśliwą realizacją idei logicznej (temat szwajcarski) w klasycznej formie.

W dalszej pracy towarzyszą M. Wróblowi nasze najserdeczniejsze życzenia!

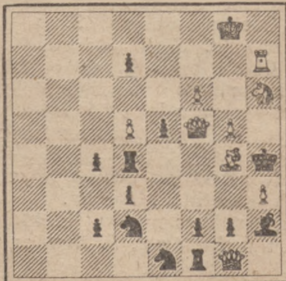
Zadania M. Wróbla

55.
nagr. Magazinet
1931

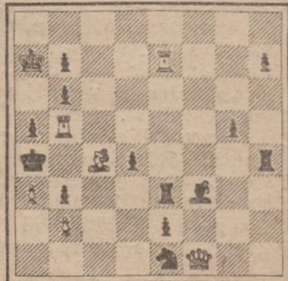
Mat w 2 pos.

56.
I nagr. Western M. News
1937.

Mat w 3 pos.

57.
I nagr. Narodni Politika
1941.

Mat w 3 pos.

Drukarnia Władysławy Brasse, Warszawa, ul. Miedziana 8. B-20.367.